

รายวิชา วิทยาการคำนวณ

รหัสวิชา ว21104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความฉลาดรู้ดิจิทัล

เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล (1)

ครูผู้สอน ครูเจนจิรา โคตรวงศ์

เรื่อง

ความฉลาดรู้ดิจิทัล (1)

คำถามชวนคิด

นักเรียนทราบหรือไม่ว่าเทคโนโลยีดิจิทัล
มีผลกระทบหรือมีภัยคุกคามต่อตัวเรา
และต่อสังคมอย่างไรบ้าง

คำถามชวนคิด

นักเรียนใช้ประโยชน์

จากเทคโนโลยีดิจิทัลในด้านใดบ้าง

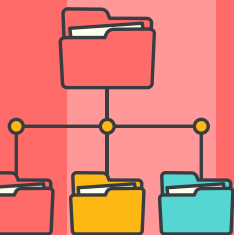
แนวคำตอบ

คำถามชวนคิด

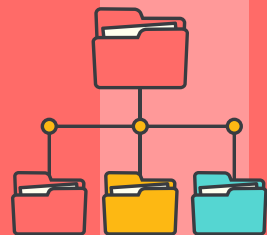
นักเรียนมีวิธีการป้องกันอย่างไร
ให้ใช้งานอินเทอร์เน็ต
ได้อย่างปลอดภัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายวิธีป้องกันข้อมูลส่วนตัว ความเป็นส่วนตัว และไม่ละเมิด ความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น
- 2) อภิปรายผลกระทบ แนวทางป้องกัน และวิธีการแก้ปัญหาจากการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) ปฏิบัติงานตรงเวลาโดยมีความรับผิดชอบและจรรยาบรรณในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ภัยคุกคามทางไอที

ปัจจุบันการใช้งานไอทีและอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันของเรามากขึ้น ซึ่งเราสามารถใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลอย่างสะดวกและรวดเร็ว การทำธุรกรรมทางการเงิน แต่ยังมีคนบางกลุ่มนำประโยชน์เหล่านี้มาก่อปัญหาให้กับผู้ใช้งาน เราจึงควรเรียนรู้การใช้งานให้ปลอดภัย

การหลอกลวง

การหลอกลวง มีจุดประสงค์เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเงิน หรือ หลอกลวงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการผ่านทางโปรแกรมแชท อีเมล การขายสินค้าออนไลน์ หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ

การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว

เป็นการพยายามล่วงรู้ข้อมูลของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต
จากเจ้าของข้อมูล ผู้ถูกละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว อาจเกิด
ความไม่สบายใจ และถ้ามีการเผยแพร่ข้อมูลอาจทำให้ได้รับความ
เสียหาย

การกลั่นแกล้งผู้อื่นบนสื่อสังคม

การแอบถ่ายภาพผู้อื่น
แล้วนำไปโพสต์บนสื่อสังคม

การตัดต่อภาพอาจารย์

การนำเสนอเนื้อหาไม่เหมาะสม

เนื้อหาไม่เหมาะสม เช่น สื่อลามกอนาจาร การเชิญชวนให้ร่วมเล่นพนันออนไลน์ ข่วปลอม การกระทำที่ผิดต่อกฎหมายและจริยธรรม

การเชิญชวนให้เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์

การนำเสนอเนื้อหารุนแรง
จดหมายลูกโซ่ การใช้คำรุนแรง

การส่งต่อข่าวปลอม

การใช้โปรแกรมทำลายผู้อื่น

เรียกอีกอย่างว่า “มัลแวร์” (Malware) เป็นการนำโปรแกรมที่เขียนขึ้นด้วยเจตนาร้าย ทำให้เกิดความเสียหายด้านข้อมูล ระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์

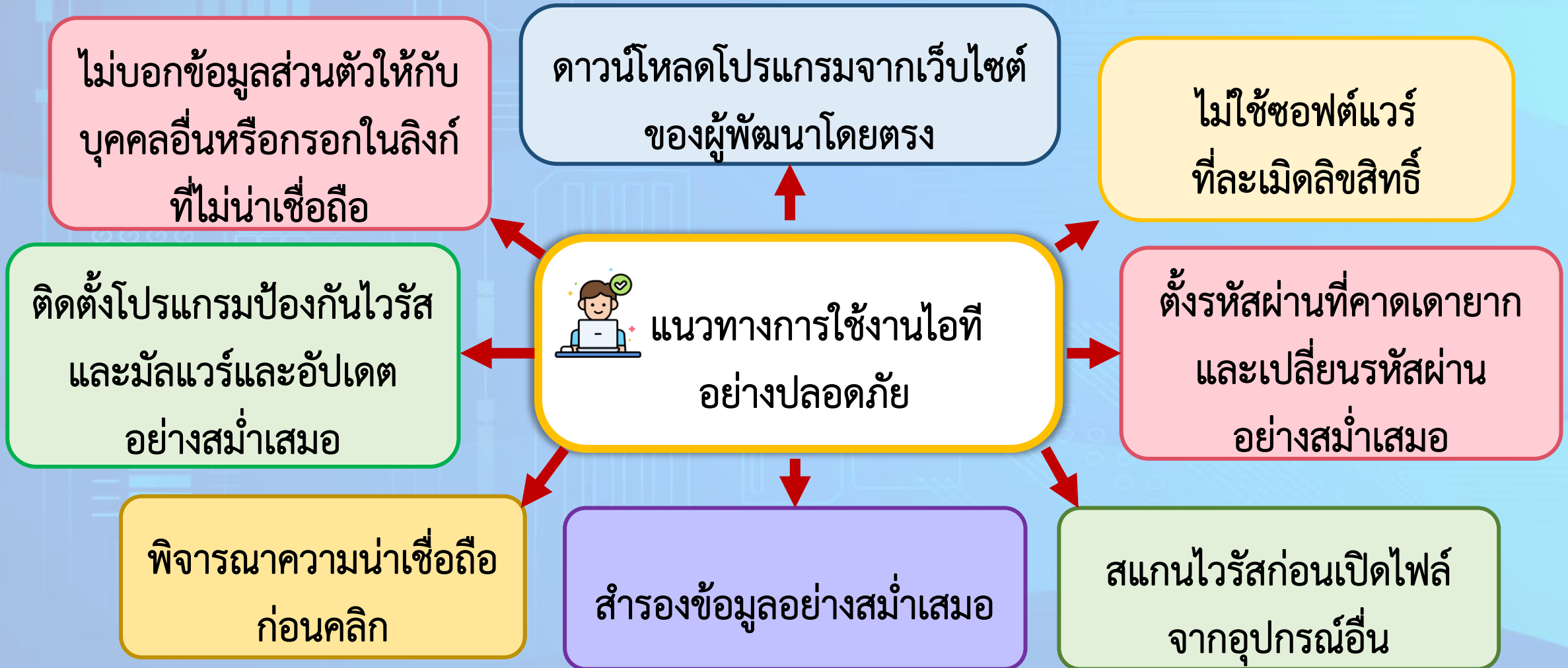

แนวทางการใช้ไอทีอย่างปลอดภัย

ภัยจากการใช้งานไอทีและอินเทอร์เน็ตนี้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการอยู่ตลอดเวลาเราควรป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการคุกคามเหล่านี้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี

แนวทางการใช้ไอทีอย่างปลอดภัย

แนวทางการตั้งรหัสผ่านให้มีความปลอดภัย

การกำหนดรหัสผ่านเป็นวิธีการตรวจสอบตัวตนที่นิยมมากที่สุด เนื่องจากว่าเป็นวิธีที่ง่ายและค่าใช้จ่ายต่ำเมื่อเทียบกับวิธีอื่น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดรหัสผ่านให้มีความปลอดภัย

แนวทางการตั้งรหัสผ่านให้มีความปลอดภัย

แนวทาง
การตั้งรหัสผ่าน
ให้มีความปลอดภัย

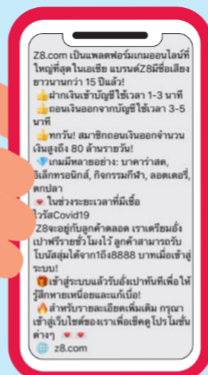

- เป็นไปตามเงื่อนไขของระบบที่ใช้งาน
- ประกอบด้วยอักษรตัวใหญ่ ตัวเล็ก ตัวเลข และสัญลักษณ์
- จดจำได้ง่ายและยากต่อการคาดเดา
- หลีกเลี่ยงการใช้ข้อมูลส่วนตัว
- หลีกเลี่ยงคำที่มีอยู่ในพจนานุกรม
- ใช้รหัสผ่านที่แตกต่างกันในแต่ละระบบ

บัตรสถานการณ์ ประกอบใบกิจกรรม

สถานการณ์ที่ 1 ชูใจได้รับข้อความ
ในกล่องข้อความโทรศัพท์มือถือ ดังต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 3 มานีชอบสั่งซื้อของออนไลน์ วันหนึ่ง
มีข้อความแจ้งเตือนในเฟซบุ๊กว่า หากเลือกซื้อสินค้าต่อไปนี้
จะได้รับสิทธิ์ ซื้อ 1 แถม 1 และลดราคา 50% และได้รับ
คูปองเงินสดอีก 5,000 บาท เมื่อมานีกดลิงก์เข้าไปดู
ปรากฏว่า ข้อมูลต่าง ๆ ในโทรศัพท์มือถือก็ถูกไหลลุดออกไป
ทั้งหมด

สถานการณ์ที่ 2 ขณะที่วีระเข้าเว็บไซต์ต่าง ๆ ก็มีหน้าต่าง
โฆษณาในเรื่องที่กำลังติดตามในสื่อสังคมออนไลน์ปรากฏขึ้นมา

สถานการณ์ที่ 4 ขณะที่ปิติเล่นเกมอยู่นั้น ก็มี
ข้อความทักมาว่า คุณได้รับรางวัลในเกมเป็นเพชรจำนวน
500 ดวง โดยต้องทำรายการโอนเงินในระบวอลเล็ต
จำนวน 100 บาท ซึ่งราคาจริง ๆ สำหรับเพชร 500 ดวง
คือ 750 บาท แต่ปิตีกลับไม่ได้เพชรแม้แต่ดวงเดียว

บัตรสถานการณ์ ประกอบใบกิจกรรม

สถานการณ์ที่ 5 โพลิดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน
แต่งภาพจากลิงก์บนเว็บไซต์มาใช้ ไม่นานคอมพิวเตอร์
ก็ไม่สามารถเรียกใช้โปรแกรมต่าง ๆ ได้ และข้อมูล
ในเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ถูกลบ

สถานการณ์ที่ 7 มานะได้รับลิงก์ในอีเมล
ให้เข้าไปโหลดรูปภาพฟรี หลังจากกดลิงก์เข้าไป
คอมพิวเตอร์ก็รีสตาร์ท เมื่อเปิดคอมพิวเตอร์ไฟล์
ในเครื่องก็เปลี่ยนเป็นชนิดเดียวกันหมด พร้อมกับ
มีอีเมลแจ้งว่าหากอยากได้ไฟล์กลับมาเหมือนเดิม
ให้โอนเงินเข้าบัญชี 0145265xxx จำนวน 100,000
บาท

สถานการณ์ที่ 6 อีเมลฉบับหนึ่งแจ้งมาว่าสมคิด
ได้รับเงินรางวัลจากธนาคารแห่งหนึ่ง เมื่อกดลิงก์เข้าไป
หน้าล็อกอินของธนาคาร เมื่อกรอกชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน
คอมพิวเตอร์ก็ค้าง หลังจากนั้นอีกประมาณ 1 ชั่วโมง
เงินในบัญชีของสมคิดก็ถูกถอนออกไปจนหมด

สถานการณ์ที่ 8 สมชายแอบอ่านอีเมล
ที่สมหญิงเปิดค้างไว้ แล้วเขียนอีเมลของสมหญิง
ไปยืมเงินสมศักดิ์ แล้วหนึ่งเดือนต่อมาสมศักดิ์
มาทวงเงินสมหญิง

บัตรสถานการณ์ ประกอบใบกิจกรรม

สถานการณ์ที่ 9 ภาพโปสเตอร์เงินที่ได้
รับทุนการศึกษาจากผู้ใหญ่ใจดีท่านหนึ่งลง
ในสื่อสังคมโดยตั้งค่าเป็นสาธารณะเพื่อให้
ทุกคนได้เห็น

สถานการณ์ที่ 10 อีรจนัสมัครใช้บัญชีเฟซบุ๊ก
ใหม่แล้วจะลืมนชื่อผู้ใช้และรหัสผ่านจึงส่งข้อความ
ฝากไว้ในกล่องข้อความของเพื่อน

ใบกิจกรรมที่ 17 เรื่อง ภัยคุกคามทางไอที
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล (1)
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว21104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับ แล้วช่วยกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1. สถานการณ์ที่ได้รับ

2. สถานการณ์ที่ได้รับเป็นภัยคุกคาม หรือไม่ อย่างไรบ้าง

3. วิธีการแก้ไขเมื่อพบปัญหา

4. การป้องกันหากเกิดสถานการณ์ดังกล่าว

กิจกรรม

ใบกิจกรรมที่ 17

เรื่อง ภัยคุกคามทางไอที

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรมที่ 16 เรื่อง สร้างทางเลือกและตัดสินใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ที่ได้รับ แล้ว
ช่วยกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1. สถานการณ์ที่ได้รับ
2. สถานการณ์ที่ได้รับเป็นภัยคุกคาม หรือไม่ อย่างไรบ้าง
3. วิธีการแก้ไขเมื่อพบปัญหา
4. การป้องกันหากเกิดสถานการณ์ดังกล่าว

ใบความรู้ที่ 10 เรื่อง ภัยคุกคามทางไอที
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล (1)
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว21104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปัจจุบันการใช้งานไอทีและอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันของเรามากขึ้น ซึ่งเราสามารถใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลอย่างสะดวกและรวดเร็ว การทำธุรกรรมทางการเงิน แต่ยังมีคนบางกลุ่มนำประโยชน์เหล่านี้มาก่อปัญหาให้กับผู้ใช้งาน เราจึงควรเรียนรู้การใช้งานให้ปลอดภัย

การหลอกลวง มีจุดประสงค์เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเงิน หรือ หลอกลวงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการผ่านทางโปรแกรมแชท อีเมล การขายสินค้าออนไลน์ หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ

การละเมิดสิทธิ์ความเป็นส่วนตัว เป็นการพยายามล่วงรู้ข้อมูลของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูล ผู้ถูกละเมิดสิทธิ์ความเป็นส่วนตัว อาจเกิดความไม่สบายใจ และถ้ามีการเผยแพร่ข้อมูลอาจทำให้ได้รับความเสียหาย

การนำเสนอเนื้อหาไม่เหมาะสม เนื้อหาไม่เหมาะสม เช่น สื่อลามกอนาจาร การเชิญชวนให้ร่วมเล่นพนันออนไลน์ ขว้าวปลอม การกระทำที่ผิดต่อกฎหมายและจริยธรรม

การใช้โปรแกรมทำลายผู้อื่น เรียกอีกอย่างว่า “มัลแวร์”(Malware) เป็นการนำโปรแกรมที่เขียนขึ้นด้วยเจตนาร้าย ทำให้เกิดความเสียหายด้านข้อมูล ระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์

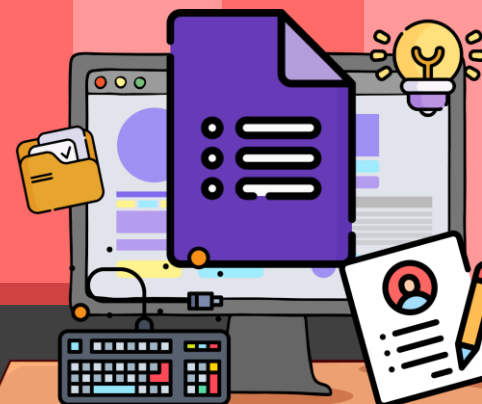
ภัยจากการใช้งานไอทีและอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการอยู่ตลอดเวลา เราควรป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการคุกคามเหล่านี้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี

ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

ใบความรู้ที่ 10

ภัยคุกคามทางไอที

ใบความรู้ที่ 11 เรื่อง แนวทางการใช้งานไอทีอย่างปลอดภัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล (1)
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว21104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

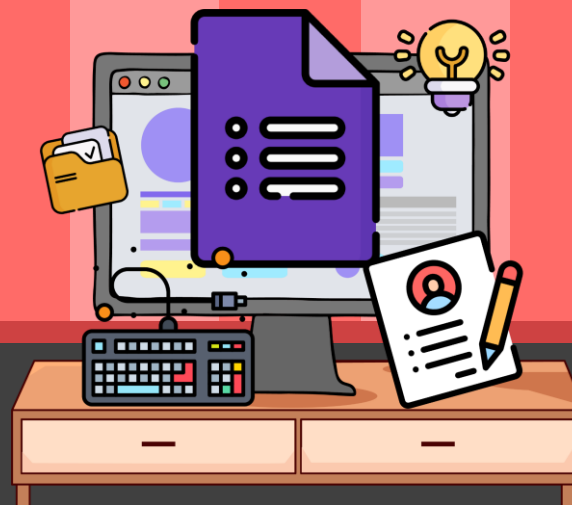
ภัยจากการใช้งานไอทีและอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการอยู่ตลอดเวลา เราควรป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการคุกคามเหล่านี้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี

ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

ใบความรู้ที่ 11

แนวทางการใช้งานไอที
อย่างปลอดภัย

คำถามชวนคิด

นักเรียนมีวิธีการปกป้องข้อมูลส่วนตัว
ของนักเรียนให้ปลอดภัยได้อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล (2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบความรู้ที่ 12 เรื่อง การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ใบกิจกรรมที่ 18 เรื่อง ใช้สื่อให้ถูกสิทธิ์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

